

Rapport administrativ e quen annual 2019

Cuntegn dil rapport administrativ 2019

Autoritads communalas e cumissiuns ils 31 da december 2019	2
Prefaziun dalla presidenta communal.....	3
Legislativa	4
Suprastonza communal	5
Uorden da finanzas	8
Canzlia.....	12
Uorden public e segirtad.....	13
Agid social	14
Santeri e fatgs da sepultura	14
Cultura e temps liber	14
Svilup communal.....	16
Scola.....	17
Svilup dil territori	20
Construcziun aulta	21
Immobilias communalas	22
Construcziun bassa	23
Ovras communalas	24
Uffeci forestal	25

Fracziun Pitasch.

Autoritads communalas e cumissiuns ils 31 da december 2019

Parlament communal

Alig Lorenz, Pigniu, president
Bearth Remo, Sevgein
Bertogg Julian, Castrisch
Brändli Capaul Ursula, Rueun
Caderas Bruno, Ladir
Cadruvi Gion Mathias, Ruschein
Caduff Anita, Glion
Cajochen Ursin, Ruschein
Camenisch Marcus, Pitasch
Camenisch Remo, Glion
Candrian Armin, Glion
Capeder Martin, Duin
Cavigelli Tarcisi, Siat
Dalbert-Caviezel Jeannette, Luven
Darms Gieri, Glion
Derungs Mathilde, Glion
Duff Mirco, Glion (tochen il zercladur 2019)
Gabriel Gierina, Glion
Hohl Michal Karin, Castrisch
Montalta Manuel, Glion (naven dil fenadur 2019)
Quinter Claudio, Glion
Schmid Valentin, Glion
Valaulta Flurin, Rueun
Vieli Kurt, Glion
von Bergen-Darms Sarah, Schnaus
Zinsli Thomas, Riein

Cumissiun da gestiun

Cadruvi Gion Mathias, Ruschein, president
Darms Gieri, Glion
von Bergen-Darms Sarah, Schnaus

Suprastonza communal

Maissen Carmelia, Castrisch, presidenta
Cadalbert Damian, Sevgein, vicepresidente
Bundi Hanspeter, Castrisch
Cantieni Roman, Glion
Gasser Curschellas Caroline, Glion

Cussegl da scola

Cathomas Annalisa, Glion, copresidenta
Hohl Michal, Castrisch, copresidenta
Bundi Hanspeter, Castrisch
Camenisch Angela, Glion
Heini Daniela, Siat

Delegai SPITEX Foppa

Albin Ludovic, Siat
Camenisch Remo, Glion
Casanova Aurelio, Glion
Deplazes Ivan, Glion

Delegai consorzi per las auas piarsas Gruob

Bundi Hanspeter, Castrisch
Camenisch Remo, Glion
Candinas Erwin, Sevgein (tochen il december 2019)
Cantieni Roman, Glion
Darms Andreas, Schnaus
Darms Toni, Glion
Gasser Curschellas Caroline, Glion
Giger Ueli, Ruschein
Schmid Valentin, Glion

Cumissiun da meglieraziun Pigniu

Caduff Rest Martin, Morissen, president
Cadalbert Damian, Sevgein, repr. vischn.
Spescha Albert, Pigniu
Spescha Hubertus, Pigniu
Spescha Susi, Pigniu

Cumissiun da schazetg meglieraziun Pigniu

Caminada Pius, Vrin
Fry-Pelican Paul, Cumpadials
Pfister Luzi, Vuorz
Muoth Roc, Breil (subst.)
Schlosser Clau, Dardin (subst.)

Cumissiun da meglieraziun Schnaus/Strada

Capaul Bistgaun, Lumbrein, president
Cadalbert Damian, Sevgein, repr. vischn.
Caspescha Luregn, Schnaus
Darms Andreas, Schnaus

Cumissiun da schazetg meglieraziun Schnaus/Strada

Caduff Gionin, Vattiz
Capaul Martin, Lumbrein
Schlosser Clau, Dardin
Casanova Gion, Vignogn (subst.)
Caveng Gian, Castrisch (subst.)

Cumissiun d'energia

Cantieni Roman, Glion, pres., repr. vischn.
Camenisch Brida, Glion
Cavigelli Tarcisi, Siat
Giezendanner Urs, Glion
Monn Corina, Glion
Pfister Andreas, Glion

Pumpiers

Casaulta Gion jun., Castrisch, cumandant
Mihajlovic Radomir, Glion, vicecumandant

Prefaziun dalla presidenta communal

Duront che quellas lingias vegnan screttas ei giuado bunamein nuot pli sco quei ch'igl era aunc avon cuort. Las stizuns e las ustrias ein serradas, biars menaschis han strusch lavur, ils scolars emprendan naven da casa, ei dat negins concerts e negins giugs da ballapej, sin via entaupan ins mo pouca glieud. Ins ha relaschau in scamond da sortir pervia da corona. Quei virus ha sfurzau nus da far enteifer paucs dis midadas che fussen dacuort stadas nunpusseivlas. Ella miseria essan nus apparentamein tuttenina promts per la midada.

Ella crisa semuossan denton era las fermezias d'in sistem sco sut ina lenta focala. Ussa secumprova ina burocrazia beinequipada che funcziunescha cun bunas enconuschientschas professionalas, ina sanadad publica ch'ins ha buca spargnau alla mort, in tener quen solid dils mieds publics, in sistem federalistic adattaus allas cundiziuns localas. Denton era fleivlezas vegnan alla glisch. Per quei vegn ei a duvrar suenter haver superau la crisa ina retrospectiva sincera e critica che tonscha naven dil Cussegl federal a Berna tochen ella pli pintga vischnaunca per sepreparar meglier per la proxima pandemia. Da quei vegnin nus denton a saver relatar pér el rapport annual da l'auter onn, cura che nus savein mirar anavos sin il temps e las

experientschas actualas cun empau distanza e giudicar pli objectivamein tgei fastitgs ch'ellas han schau anavos.

El rapport annual present mirein nus buc anavon, mobein cunzun anavos. Anavos sin in onn 2019 luvrus, variaiu e gartegiau. Ultra dallas lavurs da rutina quotidianas havein nus era lantschau e realisau entginas midadas. Aschia han ils giuvenils in niev local cun dapli plaz e libertads egl anteriur implont d'oxigen, ella casa da scola veglia a Rueun ei ina pintga casa da cultura seformada, ins ha festivau – il giubileum dalla reformaziun, la Panera, ils monuments el marcau vegl da Glion –, ins ha baghegiu – p.ex. vid il niev provediment d'aua da Luven – ed ins ha fatg novas leschas.

Tut quei schabegia mo grazia a savida, lavur, revisiun, critica, consentiment ed igl inschign concret da persunas el parlament communal, ellas uniuns, ella suprastanza communal, ella cumissiun da gestiun ed en autras cumissiuns, ella direcziun ed el mintgagi, magari schizun da notg, savens era duront la fin d'jamna ell'administraziun. Jeu engraziell a +tuttas e tuts per la gronda lavur ed igl engaschi nunstunclenteivel en favur da nossa vischnaunca. La fusiun da vischnauncas ei buca mo stada ina caussa tecnica, ella pertucca era il cor, l'identificaziun, ins fa sez part dil process. Ella pretenda da tuts ina gronda purziun temps, pazienza e lavur per anflar la via ella nova structura ed ella nova grondezia. Per sustener quei process stat ei era a cor a nus d'informar la populaziun cun quei rapport annual dils projects e dallas lavurs currentas en vischnaunca.

Il rapport annual vegn accumpignaus da fotografias ord l'aria da nossa vischnaunca fatgas igl onn 2019. Ellas muossan ina perspectiva nunusitada sin nos vitgs che lai magari scuvierer enzatgei niev, mo che muossa ina ga dapli era tgei deletg ch'igl ei da viver en quei territori!

Jeu giavischel a Vus, preziada lectura interessada e preziav lectur interessau, ina lectura informativa e mirel – malgrad la crisa da corona – cun buna fei ord casa cumin el futur.

dr. Carmelia Maissen

Preziau signur president dil parlament

Preziadas dunnas, preziai signurs dil parlament communal

Sebasond sin art. 35 lit. e dalla constituziun communal presentein nus a Vus il rapport administrativ ed il quen annual 2019 per approvaziun. Part dil quen annual fa era il quen annual dil provediment d'aua Gruob.

Legislativa

Elecciuns e votaziuns

Igl onn 2019 han ins clamau la populaziun treis gadas all'urna. Sin plaun naziunal han las votantas ed ils votants priu posiziun arisguard treis projects da votaziun. Ei ha dau ina votaziun cantunala. Igl ei vegniu votau davart l'iniziativa dil pievel en connex cun l'annullaziun dalla catscha speciala.

Ils 19 da matg 2019 han treis votaziuns communalas giu liug. Ins ha votau davart l'indemnisaziun dalla valur restonta e davart il contract da participaziun (Ovras electricas Zervreila SA). Plinavon han ins approbau il credit brut da CHF 3'710'000 per sanar il provediment d'aua da Luven. Ultra da quei ei Manuel Montalta, sco representant dalla fracziun da Glion ed en substituziun da Mirco Duff, vegnius eligius el parlament communal.

Ils 20 d'october 2019 han las elecciuns dil Cussegl naziunal e dil Cussegl dils stans giu liug.

Parlament communal

En siu secund onn da sia secunda perioda d'uffeci ei il parlament communal seradunaus sut il tgamun da Lorenz Alig per sis sesidas ed ha priu ils suandonts conclus:

- 6 da fevrer: midada dil contract da concessiun Ovras electricas Zervreila SA (regulaziun energia da participaziun) ed approvaziun dall'indemnisaziun dalla valur restonta, per mauns dalla votaziun all'urna; verificaziun dallas incumbensas communalas, rapport e proposta dalla suprastanza communal per ademplir l'incumbensa Maissen; revisiun parziala dalla lescha davart la fiera dalla vischnaunca da Glion; maletg directiv dalla cumissiun d'energia, prender per enconuschientscha; revisiun parziala dalla lescha davart il parlament communal ed igl uorden da gestiun

dil parlament communal dalla vischnaunca da Glion; elecziun dalla cumissiun predeliberonta per la revisiun totala dalla planisaziun locala.

- 10 d'avrel: svilup dils cuosts el sector da formaziun, rapport dalla suprastanza communal per ademplir l'incumbensa Alig; lescha davart la dismessa dil rumien dalla vischnaunca da Glion, 1. lectura; renovaziun dil provediment d'aua da Luven, approvaziun dil credit d'impegn per mauns dalla votaziun all'urna.
- 19 da zercladur: approvaziun dil rapport administrativ e dil quen annual 2018; approvaziun dils quens annuals 2018 dils consorzis da meglieraziun (meglieraziuns generalas Pigniu e Schnaus/Strada); approvaziun dil quen annual 2018 dil provediment d'aua Gruob; incumbensa Brändli Capaul pertuccont strategia d'immobillas, surdada; incumbensa Quinter pertuccont envesta ellas actas, surdada.
- 26 d'uost: 2. lectura lescha davart la dismessa da rumians dalla vischnaunca Ilanz/Glion; elecziun substitutiva d'in commember dalla cumissiun da redacziun; incumbensa Quinter concernent midada digl art. 3 dall'ordinaziun dil parlament, execuziun ed amortisaziun; program da legislatura 2018–2021, prender per enconuschientscha; planisaziun dallas finanzas 2020–2024, prender per enconuschientscha.
- 18 da settember: lescha davart la dismessa dil rumien dalla vischnaunca dad Ilanz/Glion, deliberaziun; revisiun totala dalla planisaziun locala e lescha da baghegiar, discussiun en detagls e deliberaziun per mauns dalla votaziun all'urna.
- 27 da november: secumprar en sco purtadra dalla casa da vegls e tgira Glion, approvaziun; revisiun parziala lescha da taxas tier la lescha da baghegiar, approvaziun; approvaziun dil preventiv 2020; determinaziun dil pei da taglia 2020; determinaziun dalla quota d'acquist da terren 2020 da persunas digl exterior.

Ultra da quei ha il parlamant suandau presentaziuns davart ils suandonts temas e discutau las suandontas tematicas: Surselva Turissem SA, presentaziun da Simon Osterwalder (president dil cussegl d'administraziun) e da Kevin Brunold (meinafatschenta); project da drenascha general (GEP), presentaziun da Kurt Vieli (Cavigelli Ingenieure AG). Plinavon ha il parlament communal visitau il luvratori forestal dad Ilanz/Glion a Rueun.

Suprastonza communal

Igl onn da rapport ei la suprastonza communal s'entupada per 20 sesidas ordinarias ed ha discutau il settember duront ina sesida d'in entir gi il preventiv 2020. En pli ha ella participau ils 22 da schaner 2019 ensemen cun la direcziun alla dieta da vischnauncas da BDO 2019 a Lucerna. Referats interessants e discussiuns instructivas ein sefatschentai sut il tetel «Die Gemeinde AG – modern und agil» cun ideas dall'economia privata ell'administraziun publica.

Ina part impurtanta dalla lavur da suprastonza ei da preparar e da deliberar projects per mauns dil parlament communal sco era da tractar las fatschentas dil gi ch'ei ella cumpetenza dalla suprastonza. Ultra da quei ei la suprastonza communal sefatschentada cun ils temas suandonts resp. ha priu las conclusiuns suandontas:

- approbau il regulament da cumpetenzas per las acquisiziuns publicas ella vischnaunca;
- vendiu la casa d'ina famiglia Val Pilac a Luven e la tegia Muletg dil Gioder a Rueun;
- priu decisiun pertuccont construcziun e protesta project Via S. Clau Sura a Glion e project Residenza St. Joseph a Glion;
- approbau il contract da servitut persunala per implont fotovoltaic sin il tetg dalla scola professunala e dil Center da formaziun lenn a Glion;
- discutau ensemen cun il cussegl da scola il svilup futur ed ils scenaris pusseivels dalla scola dad llanz/Glion;
- approbau la declaraziun d'intenziun dil concept da svilup dallas auas Surselva;
- tractau ina damonda dalla tgira da monuments cantunala per metter sut protecziun l'anteriura scola da tgirunzas a Glion;
- eligiu la cumissiun da construcziun per il project «renovaziun digl areal dalla staziun e d'autos da posta a Glion»;
- approbau il reglament dalla clav da repartiziun dils cuosts sco era determinau ils cuosts restonts per ils proprietaris da terren dalla meglieraziun Pigniu;
- adattau la signalisaziun da traffic alla Via Hans Erni a Glion ed a Pitasch;
- concediu ina garanzia da deficit en connex cun la midada da casa dalla termagliera da Glion e dalla ludoteca el marcau vegl da Glion;
- approbau il contract da dretg da baghegiar per igl implont da tir da 300 meters a Castrisch;
- fatg revisiun parziala dall'ordinaziun davart ils fatgs da fiera, dall'ordinaziun davart ustrias e dall'ordinaziun davart il diever dad immobilias tras tiarzs;
- approbau il quen final dalla sanaziun dalla scola professunala e dalla renovaziun dil Center da formaziun lenn;
- approbau il quen final ed il sboz per la clav da repartiziun dils cuosts ella procedura da contribuziun colligiazion H19 e via veglia sursilvana;
- presentau il rapport d'evaluaziun fatgs dalla cumissiun da giuventetgna davart la lavur da giuventetgna ed approbau la renovaziun dalla cunvegna da prestaziun lavur da giuventetgna cun la vischnaunca Lumnezia;
- approbau la cunvegna d'utilisaziun dalla Societat da tir Castrisch;
- approbau la cunvegna concernent l'exploitaziun da gera Bigliel a Sevgein;
- planisaziun locala: deliberau la revisiun parziala «Crappa Grossa» per mauns d'ina examinaziun preliminar tras il cantun; lantschau la revisiun parziala concernent engrondiment dalla zona d'administraziun dil material Salavras; relaschau la revisiun parziala pertuccont la scrinaria a S. Clau, Rueun, per mauns d'ina examinaziun preliminar tras il cantun;
- priu enconuschientscha dalla petiziun «Na alla 3. antenna a Rueun! Na a 5G» e decidiu il proxim proceder en connex cun l'extensiun dalla reit da 5G egl entir intschess communal;
- dau la lubientscha da baghegiar ad agens projects communs: sanar/substituir las deflussiuns e la tschaffada da fontauna Radein, Luven; senda Via Grüneck – Strada; sanar il liug da rimnar rumien verd a Glion; engrondir la fossa communalbla Sogn Martin a Glion; transformar il liug da sentupada per giuvenils a Glion; construir ina suosta per vehichels sper il luvratori forestal a Rueun; installar containers sutterrans a Rueun;
- approbau novs contracts dad IT per la software communal e fatg ina cunvegna da prestaziun mandat medias ed informatica per la scola dad llanz/Glion;
- priu enconuschientscha dil plan strategic dil center staziun da Glion;

- approbau la contribuziun alla concurrenza da project digl edifices niev da substituziun alla staziun da Glion e fatg ina cunvegna cun la Viafier retica concernent la construcziun, il menaschi ed il manteniment dils indrezs da staziun a Glion;
- introduciu in premi sco reconuschiantscha per la lavur voluntara el turnus da dus onns e fiasta per burgheis giuvens (emprema realisaziun 2021);
- renovau il label «marcau d'energia» tochen 2023;
- refusau il scamond general da fiug artificial sin igl intsches communal dad Ilanz/Glion;

Communicaziun

Ultra da quei ha la suprastanza communal priu pliras mesiras per sustener il brat cun la populaziun. Pervia dalla fusiun dallas vischnauncas pintgas alla vischnaunca gronda e per quei che las radunonzas communalas d'antruras ein vegnidas substituïdas dil parlament communal, ei il contact denter la populaziun e las autoritads semidaus fetg. Quei pretenda novas fuormas da communicaziun e d'informaziun dad omisduas varts. Aschia duei haver liug mintg'onni ina gronda occurrenza d'informaziun per informar davart ils projects currents e davart ils proxims plans. L'emprema ha giu liug ils 14 da matg 2019 ell'aula da Glion.

Per crear in post da consultaziun nuncumplicau per la populaziun dat ei dapi il fenadur 2019 mintga meins in'ura d'audienza cun la presidenta communal. Aschia san habitontas e habitonts comunicar lur interess e basegns a moda nunbirocratica. L'audienza ha mintgamai liug l'emprema gievgia dil meins dallas 17.00 tochen las 19.00 ella Casa Cumin a Glion e vegn nezegiada visclamein naven dall'entschatta. La suprastanza communal ha en pli decidu igl onn 2019 da far mintga treis meins ina sesida da suprastanza en ina dallas fracziuns e da suenter star a disposiziun alla populaziun per in brat. L'entschatta han ins fatg igl atun a Riein.

Survesta dallas expensas

Tenor art. 40 dalla constituziun communal ei la suprastanza cumpetenta da decider davart expensas buca budgetadas tochen 200'000 francs, en total 500'000 francs ad onn. Igl onn 2019 ha la suprastanza communal concludiu las suandontas expensas buca budgetadas:

Restructuraziun dallas tablas d'informaziun a Glion	CHF	10'700.00
Contr. rest. baselgia claustrala S. Martin Mustér	CHF	50'000.00
Contribuziun project svilup dil center Glion	CHF	8'000.00
Scolaziun dil cader	CHF	15'000.00
Cumpra da pulsts regulabels per collaboraturs	CHF	32'000.00
Luvratori reorganisaziun suprastanza communal	CHF	4'400.00
Planisaziun per sanar structuradas veglias ustonzas d'implants da tir	CHF	33'000.00
Credit supplementar vehichel uffeci forestal	CHF	3'000.00
Extensiu expertisa tempo 30 marcau da Glion	CHF	9'000.00
Planis. revisiun parziala planisaziun locala staziun / Pendas, Glion	CHF	22'000.00
Vehichel da reserva per polizia comm. (occasiun)	CHF	15'000.00
Nova publicaziun assicuranzas	CHF	10'000.00
Engaschament temporar per persunas cun emprendissadi gest terminau	CHF	6'726.00
Svilup digl areal Grüneck Vest	CHF	24'000.00
Concept da color marcau vegl da Glion	CHF	14'500.00
Surelavuraziun homepage www.ilanz-glion.ch	CHF	11'000.00
Plan strategic Areal Rueun Vest	CHF	50'200.00
Plan strategic e calculaziun dalla rendita Areal Maissen	CHF	10'231.50
Scald. casa da pliras famiglias Via Nova 25, Sevgein	CHF	4'797.30
Lavur da pictur cantunament Glion	CHF	3'291.25
Scaldament da canal luvr. comm. Ruschein	CHF	2'269.55
Total expensas concludidas dalla suprastanza	CHF	339'115.60

La fin digl onn 2019 ein las suandontas incumbensas surdadas dil parlament aunc pendentas:

- incumbensa Maissen pertuccont la verificaziun dallas incumbensas communalas;
- incumbensa Gabriel pertuccont l'examinaziun dil menaschi forestal dalla vischnaunca Ilanz/Glion.

Fracziun Duvin.

Fracziun Glion.

Uorden da finanzas

Valetaziun generala 2019

Il quen annual 2019 siara cun in gudogn annual da scars 1.8 miu. francs. Budgetau era ina sperdita annuala da scars 30'000 francs. Contribuiu a quei resultat legrevivel ha la disciplina dad expensas consequenta che ha effectuu respargns da cuosts en tut ils secturs communal, denton era las entradas fiscalas ch'ei puspei stadas sur la media.

L'atgna finanziaziun (cash-flow) munta a 3.2 miu. francs ed ei il meglier resultat dapi la fusiun igl onn 2014. Aschia han ins saviu financiar cumpletamein sez las investiziuns nettas da scars 2 miu. francs ed amplificar la facultad netta. Quei resultat ha denton da far cun il fatg che grondas investiziuns sco certs projects parzials el rom dalla renovaziun dalla staziun da Glion seretardeschan.

Per quei vegnan finanzas saunas era ad esser il futur ina sfida per la vischnaunca. Pertgei per valestar il grad d'atgna finanziaziun e las sfidas vegnentas ei la media dils davos onns pli relevonta ch'in singul resultat annual. Ils onns 2015–2019 ha il grad d'atgna finanziaziun muntau a 77 pertschien. En vesta dil grond basegn da renovaziun-dall'infrastructura eis ei buca da quintar cun ina migliuraziun. Ultra da quei vegn ins a stuer purtar

las consequenzas dalla pandemia da COVID-19 ch'ins sa stimar il mument mo approximativamein. Extradadas augmentadas quei che pertucca cuosts sanitar e socials vegnan a star visavi entradas fiscalas regressivas.

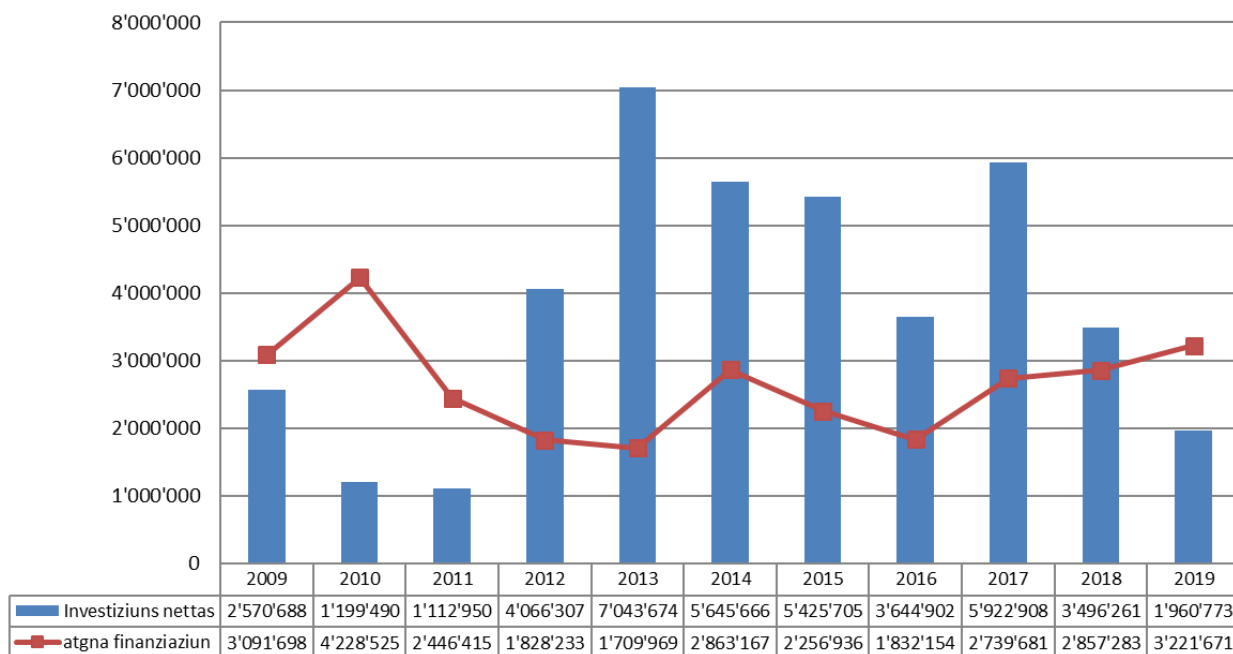
Svilup dils recavs 2015–2019

Il resultat excepziunalmein bien dil recav fiscal digl onn 2018 (taglias supplementaras grazia ad auto-denunzia ed aultas taglias sin il gudogn ord la vendita da terren) han ins buca pli saviu contonscher igl onn 2019. Grazia ad aultas taglias sin il gudogn e sin il capital dallas personas giuridicas sco era grazia a taglias sin l'ierta e sin donaziuns muossa il recav fiscal en total tuttina il secund meglier resultat dapi la fusiun.

Quei che pertucca las entradas da regals e concessiuns semuossan dapi igl onn 2015 negins gronds augments, denton era negins gronds regress.

Las bunificaziuns secumponan per gronda part d'entradas da taxas da diever e d'entradas da survetschs, da recavs da vendita e da restituziuns da tiarzs. Quellas bunificaziuns han ins aunc ina ga saviu augmentar igl onn 2019 denter auter pervia d'entradas pli aultas da taxas e d'acts ufficials.

Ilanz/Glion; Quen da finanziaziun 2009-2019 (2014 senza contribuziuns da promoziun)

Recav	onn 2015	onn 2016	onn 2017	onn 2018	onn 2019
Recav fiscal	13'906'247	13'784'559	14'046'593	15'325'291	14'788'675
Regals e concessiuns	2'203'301	2'117'283	2'090'022	2'137'607	2'299'271
Bunificaziuns	4'344'857	4'085'772	4'791'107	4'945'085	5'018'444
Differents recavs	400'681	267'699	305'474	245'638	156'626
Recav finanziel	1'141'788	1'078'414	1'507'115	1'181'085	1'264'087
Prelev. ord fonds e fin. spec.	315'489	230'679	177'559	199'453	226'597
Recav da transfer	7'577'831	7'245'483	7'089'895	6'988'189	6'729'703
Recav extraordinari	0	73'329	0	0	53'760
Scuntradas internas	2'264'672	2'431'496	2'440'377	2'256'855	2'281'999
Total recavs	32'154'866	31'314'714	32'448'142	33'279'203	32'819'163

Ils differents recavs secumponan da differents recavs da menaschi sco vendita d'ulteriurs products da lenn e concessiuns da gera. Las duas posiziuns ein era stadas il 2019 fetg regressivas. Grazia a vendas d'immoblias e da terren han ins puspei saviu augmentar igl onn 2019 il recav finanziel.

Il recav da transfer cuntegn denter auter la quota da gudogn digl uffeci dil cudisch funsil sco era recavs da daners da scola per scolaras e scolar externs. Omisdus recavs ein stai regressivs igl onn 2019.

Svilup cuosts 2015–2019

Cuosts	onn 2015	onn 2016	onn 2017	onn 2018	onn 2019
Cuosts da personal	14'058'564	13'919'388	13'736'114	13'960'163	13'574'965
Cuosts materials e menaschi	6'722'659	6'752'375	7'138'901	7'604'230	7'606'834
Amortisaziuns fac. admin.	149'804	390'279	816'052	739'306	1'321'102
Cuosts finansials	311'159	225'946	381'002	253'282	244'453
Dep. en fonds e fin. spec.	211'817	39'628	311'790	276'734	341'144
Expensas da transfer	6'314'847	5'942'058	5'794'821	6'147'937	5'662'644
Scuntradas internas	2'264'672	2'431'496	2'440'377	2'256'855	2'281'999
Total cuosts	30'033'522	29'701'170	30'619'056	31'238'507	31'033'141

En cumparegliaziun cun igl onn 2018 han ils cuosts da personal saviu vegnir reduci per CHF 385'000. Il motiv principal per quei regress ei l'integrasiun dil salem superiur da Rueun en quel da Glion naven digl uost 2019, aschia ch'ins drova da niev pli paucas personas d'instrucziun. La summa dallas pagas dil personal d'administrasiun e da menaschi ei sereducida mo per pauc.

Tut en tut ein ils cuosts materials e da menaschi semidai mo marginalmein. En special ils survetschs da tiarzs, ils cuosts per planisaziuns e projectaziuns da tiarzs sco era ils cuosts d'utilisaziun da l'informatica han caschunau ulteriuras expensas. Perencunter han ins saviu reducir ils cuosts quei che pertucca il manteniment da baghetg e dil menaschi. Las amortisaziuns dalla facultad administrativa s'augmentan cuntinuadamein dapi igl onn 2015, perquei ch'ins ha terminau diversas investiziuns. Las investiziuns vegnan amortisadas suenter

ch'il project ei terminaus tenor las prescripziuns dal-l'ordinaziun da finanzas dil cantun Grischun a moda lineara tenor beins d'investiziun conform al cuoz d'utilisaziun. Mo gia l'amortisaziun dil center da formaziun professiunala ha caschunau igl onn 2019 in'amortisaziun supplementara da CHF 144'000.

Dils cuosts da transfer fan part indemniziuns alla communitad, contribuziuns alla communitad (spitals, casa d'attempai e da tgira e survetschs da Spitex) ed a tiarzs sco era rectificaziuns dalla valor da participaziuns ella facultad administrativa. Quels cuosts ein sereduci claremein igl onn 2019. En special la contribuziun al Spital cantunal dil Grischun ed a spitals extracantunals, pagaments allas casas d'attempai e da tgira pervia d'in pli pign diember da cussadentas e cussadents sco era la contribuziun alla Spitex Foppa (cuosts claremein reduci per pagaments al personal da barat).

Cuosts nets tenor spartas, cumparegliaziun dils onns 2015–2019.

	onn 2015	onn 2016	onn 2017	onn 2018	onn 2019
Administraziun generala	2'792'405	2'692'958	2'921'478	2'824'705	2'714'365
Segirtad publica	186'246	189'464	390'574	425'493	523'257
Formaziun	6'276'254	7'248'726	7'198'723	7'328'871	7'510'025
Cultura e temps liber	608'772	689'145	657'717	803'398	714'363
Sanadad	1'831'349	1'805'131	1'898'442	2'126'927	1'834'576
Beinstar social	730'113	539'112	729'921	799'132	704'659
Traffic	1'309'218	1'743'120	1'833'785	1'922'834	2'112'891
Amb. e planif. dil territori	283'637	400'219	401'621	495'569	523'731
Economia publica	89'727	456'150	206'064	296'203	396'597
Finanzas e taglias	-16'229'067	-17'377'568	-18'067'410	-19'063'842	-18'820'485

Cunzun recavs pli aults da taxas e d'acts ufficials (taxas per la lubientscha da baghegiar) han procurau per in meglier resultat net ell'administraziun generala. Ils cuosts nets dalla segirtad publica ein era s'augmentai igl onn 2019. A quei contribu-eschan cunzun ils cuosts augmentai per la curatella professiunala Surselva en consequenza d'in augment dallas resursas e l'occupaziun vinavon regressvia dil cantunament a Glion.

El sector dalla formaziun ei il surpli d'expensas igl onn 2019 s'augmentaus mo pervia dall'emprema amortisaziun dil center da formaziun professiunala per CHF 144'000. Plinavon ei l'ulivaziun dallas grevezijs geografic-topograficas (cumpart grevezijs da scola) dil cantun Grischun alla vischnaunca dad Ilanz/Glion sereducius da CHF 97'260 igl onn 2018 sin CHF 7'218 igl onn da rapport.

Ella funcziun cultura, sport e temps liber, baselgia han ins saviu reducir ils cuosts nets igl onn 2019 en cumparegliaziun cun igl onn 2018, malgrad in resultat mediocher dil bogn aviert. Ils cuosts nets dils cuosts da sanadad han ins saviu reducir claramein igl onn 2019 grazia a contribuziuns pli bassas a spitals, casas d'attempai e da tgira e Spitex. Il ferm augment dallas cargas socialas igl onn 2018 han ins puspei saviu sbassar igl onn 2019.

Ella rubrica traffic ei la grevezia netta s'augmentada per CHF 190'057. Las amortisaziuns regularas dallas vias e dils luvratoris communalis ein s'augmentai igl onn 2019 per CHF 134'000 (emprema amortisaziun da projects da vias terminai). Ins ha stuiu impunder CHF 104'000 dapli per mantener vias da vitg, vias campestras e vias da fons sco era per implonts publics.

Ils cuosts nets per igl ambient e la planisaziun dil territori ein s'augmentai igl onn 2019 per CHF 28'162. Ils cuosts supplementars resulteschan cunzun dils cuosts augmentai ella funcziun planisaziun dil territori planisaziuns e projectaziuns.

Ella funcziun ovra hidraulica resulta in deposit en finanziaziuns specialas da CHF 22'763 ed en igl allontanament dad auas piarsas in da CHF 249'928 incl. la serenera a Rueun. Ella rubrica economia publica ein ils cuosts nets s'augmentai per CHF 100'394. Ell'agricultura eis ei stau necessari d'impunder dapli daners per mantener in edifices d'alp. Il resultat net dall'economia forestala muossa per fortuna in resultat positiv da CHF 20'992.

Planisaziun dallas finanzas 2021-2025

La planisaziun dallas finanzas gida da risguardar a media vesta las damondas finanzialas d'ina vischnaunca. Tgei pusseivladads ha la vischnaunca? Eis ei pusseivel da haver a media vesta finanzas ulivadas? Cura eis ei da quintar cun stretgas finanzialas? – Gest da temps finanzials difficils ein quellas damondas impurtontas. La planisaziun dallas finanzas duess informar davart il svilup da cuosts e recavs, davart las proximas investiziuns e davart il svilup da facultad e deivets.

Per la perioda da planisaziun 2021–2024 cumpigliada el plan da finanzas preveda la suprastanza communal quei che risguarda ils projects pli gronds – ultra dallas renovaziuns currentas dall'infrastructura da basa e dils vehichels – las suandon-tas prioritads:

- renovar la staziun ed il plaz d'autos da posta;
- renovar il luvratori communal cumbinau a Glion (pumpiers e luvrers communal);
- sanaziun complex da scola a Castrisch;
- ev. baghegiar edifeci substitutiv/amplificaziun scoletta a Glion.

La summa d'investiziun sur quels quater onns importa tenor la planisaziun dallas finanzas 48 miu. francs. Da quels sto la vischnaunca pagar circa 27 miu. francs cun agens mieds.

Per la proxima perioda da planisaziun, ca. 2025–2030, resultan sin fundament dil stadi d'enconuschientscha actual ils suandonts projects d'investiziun pli gronds:

- sanar la Casa Cumin a Glion (fatschada, tecnica da casa, energia);
- renovar ils locals da pumpiers a Riein, Pitasch e Luven (adattar allas prescripziuns da segirtad);
- sanar en etappas il complex da scola a Glion;
- sanar il bogn aviert da Glion (davosa sanaziun totala 1996/97);
- realisar en etappas il provediment d'aua general (GWP) per igl entir intschess communal.

La vischnaunca spetgan grondas sfidas. Ei vala da mantener premurusamein las infrastructuras existents e da metter a disposiziun ils mieds corrispondents.

Taxa da hosps e cuosts per il turissem

Las entradas dallas taxas da hosps han importau igl onn 2019 426'743.60 francs. Da quels ein 273'000 francs i en favur dall'organisaziun turistica regionala Surselva Turissem SA, 153'743.60 francs ein restai alla vischnaunca per incumbensas communalas el sector turistic. Sutvart suonda ina survesta dallas expensas communalas las pli impurtantas sin il sector turissem che importan igl onn da rapport ver 80'000 francs dapli che tschei onn (ils imports ein arrundai):

Occurrenz	CHF 44'000.00
Manteniment stabiliments turistics	CHF 129'000.00
Amortisaziuns stabiliments turistics	CHF 58'000.00
Pagas e personal administrativ	CHF 27'000.00
Contribuziun Sasolas/Plitschès	CHF 30'000.00C
Survetschs da tiarzs	CHF 7'000.00
Cuosts da personal intern (p.ex. manteniment sendas da viandar)	CHF 159'000.00
Cuosts totals	CHF 454'000.00

Ultra da quei fa la vischnaunca mintg'onn expensas per purschidas buca declaradas sin il sector turissem che vegnan denton savens duvradas da hosps e che contribueschan all'attractivitat turistica dalla vischnaunca (imports en CHF):

	onn 2017	onn 2018	onn 2019
Contribuziun museum	45'000	191'000	63'000
Contribuziun Cinema sil Plaz	30'000	30'000	30'000
Contribuziuns cultura	48'000	47'000	44'000
Deficit bogn aviert	220'000	259'000	328'000
Contribuziuns (implants da) temps liber	87'000	101'000	96'000
Total	430'000	628'000	561'000

El rom d'ina curvegna da prestaziun vegn ei fixau mintg'onn cun la Surselva Turissem SA il diever dalla taxa da hosps. El preventiv 2019 han ins determinau il suandont:

Svilup da project ed incitaziun	CHF 27'000.00
Svilup carta da hosps e da bonus	CHF 60'000.00
Eventmanagement	CHF 10'000.00
Programs per hosps	CHF 11'000.00
Communicaziun al liug / carnet da hosps	CHF 24'000.00
Cuosts da personal	CHF 164'900.00
Cuosts per localitads	CHF 19'510.00
Manteniment/assicuranzas/energia	CHF 4'620.00
Cuosts d'administraziun e d'informatica	CHF 25'400.00
Amortisaziuns, auters cuosts	CHF 1'000.00
Total	CHF 347'430.00

Il quen annual 2019 dalla Surselva Turissem SA ei aunc buc avon maun, aschia ch'ins sa aunc buca mussar co ils daners dalla taxa da hosps vegnan utilisai definitivamein.

Fracziun Castrisch.

Canzlia

La vischnaunca dad Ilanz/Glion ha saviu actualisar ils survetschs davos las culissas cun introducir la nova sliigiun da software communal. El futur lubescha la nova sliigiun dad EED a nus d'amplificar la digitalisaziun, aschia ch'ins sto vegnir personalmein al spurtegl mo pli sporadicamein. Grazia alla reorganisaziun dalla pagina d'internet dalla vischnaunca vegn la digitalisaziun promovida ed ins creescha novas colligiun per burgheisas e burgheis sco era per visitadras e visitaders. Aschia vul ins facilitar igl access als survetschs. La realisaziun ei planisada igl onn 2020.

Persunal

Il svilup e la scolaziun dil persunal ei da gronda muntada. Collaboraturas e collaboraturs cuntents e motivai ein la basa per ina buna qualitat dils survetschs. Igl onn 2019 han ins organisau ina scolaziun da cader. Plinavon informeschan ins regularmein tut las collaboraturas e tut ils collaboraturs da temas e conclusiuns actualas el rom d'occurrentas d'informaziun. Cun introducir in manual per il persunal han ins saviu illustrar e standardisar ils process. Quei che risguarda la promoziun da sanadad han ins muniu plazz da lavur da biro cun pults regulabels. Plinavon han ins scolau tut las collaboraturas e tut ils collaboraturs davart l'ergonomia al plaz da lavur e co alzar e

portar buordis. Ins ha unificau la valetaziun da collaboraturas e collaboraturs/ils discuors da personal ed aschia adattau els allas pli novas pretenziuns.

Giubileums da survetsch

Arpagaus Ursin	10 onns
Blumenthal Angela Carina	5 onns
Cabalzar Anna Marie	5 onns
Cadalbert Anton	5 onns
Cadruvi Bleuler Cristgina	25 onns
Camenisch Guido	5 onns
Candrian Jannic	5 onns
Carello Anna Maria	5 onns
Cheikh Abdellaziz	10 onns
Christoffel Clemens	5 onns
Deplazes Arno	5 onns
Efinger Emil	5 onns
Heini Andreas	20 onns
Robinson Christina	25 onns
Rutz Beatrice	5 onns
Schmid Christina	15 onns
Simeon Daniel	5 onns

Sortidas ed entradas

Marianne Albin ei ida en pensiun la primavera 2019. Sias lavurs han ins reparti sin il persunal existent. Igl uffeci da taglia ha surpriu lavurs da taxaziun dalla vischnaunca da Breil. Perquei han ins emploiau Tania Bearth en in pensum parzial. Carmen Wetzel ei sortida cun la fin d'avrel 2019.

Rita Epp occupescha il secretariat digl uffeci da baghegiar sco sia successura en pensum cumplein.

Ils luvriers communalas Andreas Heini e Wolfgang Truog ein i en pensiu prematurmein. Damian Cahannes remplazza naven dil november 2019 Andreas Heini a Siat. Jean-Pierre Schlüchter ha midau cun la fin 2019 en in pensum parzial dalla gruppa forestala ella gruppa per lavurs communalas e remplazza Wolfgang Truog. Ella gestiun forestala remplazza Tobias Roth Yanick Demont.

La successiun da Luisa ed Ignaz Bundi che eran responsabels per schubergiar il complex da scola a Glion han surpriu Christian Mayer sco pedel e Maria Fidelia Derungs sco nettegiunza en pensum parzial e quei naven dil fenadur 2019.

Elke Cadonau ha visau sia piazza el secretariat da scola sin la fin digl onn 2019. Kathrin Bearth-Wyss remplazza ella naven dil settember 2019.

Emprendists

La fin da fenadur 2019 ha Aron Büchler da Schluen terminau cun success la scolaziun mercantila. El ei vegnius occupaus temporarmein el sector mercantil tochen la fin 2019. Leroy Ward da Castrisch ha medemamein terminau cun success la scolaziun sco bostger la mesadad dil 2019. Rick Bisquolm ha absolviu in practicum tier la gruppa per lavurs communalas ed entschiet igl uost 2019 igl emprendissadi sco specialist per il manteniment dil menaschi (direcziun survetsch tecnic). Ils contracts cun dus emprendists che havevan entschiet igl emprendissadi sco specialist per il manteniment dil menaschi ein vegni sligiai prematurmein. Dario Bearth da Glion ei vegnius eligius 2019 sco emprendist specialist per il manteniment dil menaschi. El entscheiva la scolaziun igl uost 2020. Actualmein ha il luvratori forestal in emprendist. La piazza d'emprendissadi che entscheiva igl uost 2020 han ins saviu occupar cun Leandro Dermond da Rueun, aschia che puspei dus emprendists absolveschan igl onn 2020 igl emprendissadi sco bostger AFQ.

Controlla da habitonts

La controlla da habitonts meina il register dall'entira populaziun da tut las 13 fracziuns. Las incumbensas cumpeglian mutaziuns sco annunzias e visadas, midadas d'adressa, midadas da num, midadas da stan civil sco era l'emissiun da cartas

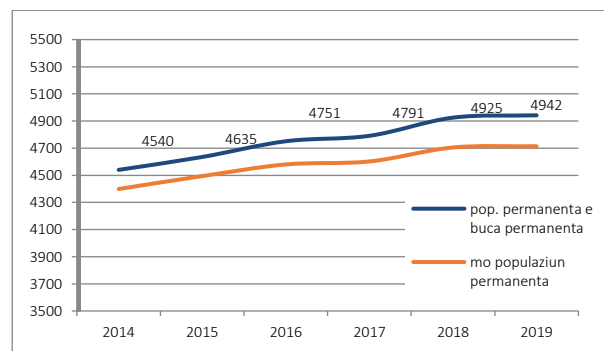
d'identitad, da certificats d'origin e d'attests da domicil.

Igl onn da rapport ha la controlla da habitonts emess 501 cartas da parcar e 1'205 lubientschas da carrar (279 lubientschas dil gi, 108 lubientschas dil meins ed 818 lubientschas digl onn, senza posts d'emissiun externs).

Svilup dalla populaziun

Ils 31 da december 2019 dumbra la populaziun permanenta 4'714 habitontas e habitonts. La cumpart da personas digl exteriur importa 16.69 pertschien dalla populaziun permanenta. Il diember da dimorants duront l'jamna, da dimorants temporars, da cunfiners, da personas admessas provisoriamein e da requirents d'asil importa ils 31 da december 2019 228 personas. Quellas personas appartegnan buc alla populaziun permanenta.

Svilup dalla populaziun permanenta e buca permanenta dapi igl onn 2014:

Uorden public e segirtad

Polizia communalala

La polizia communalala ha l'incumbensa da procurar per ruaus, segirtad ed uorden enteifer la vischnaunca. Per ademplir quei pensum collaborescha ella era stretgamein cun la polizia cantunala.

El register da tgauns figureschan ils 31 da december 2019 271 tgauns. La polizia communalala ei adina puspei confruntada cun annunzias en connex cun il possess da tgauns e cun reclamaziuns pervia d'excrements.

Pumpiers

Il corp da pumpiers dad Ilanz/Glion ademplescha era incumbensas cantunalas. Ultra dallas quater

gruppas ost, vest, nord e center han ils pumpiers da Glion ina grupp d'agid stradal ed ina grupp d'agid viafieril. Per igl agid stradal ei il cumandant subsidiar Rado Mihajlovic responsabels. Exercezis ed acziuns digl agid vaifieril meinan igl instructur dalla Viafier retica, David Rudolf, ed il cumandant Gion Casaulta.

Ils pumpiers ein vegni clamai igl onn da rapport 23 gadas. Duront lur acziuns han ils 107 pumpiers prestau 596 uras da survetsch. Per exerczis da squadra e da cader han els prestau 2'618 uras.

Gi e notg dallas portas aviartas.

L'Associaziun dallas vischnauncas svizras ha declarau igl onn 2019 sco «onn dalla lavur da milissa». Il corps da pumpiers ein ils «voluntaris» ils pli enconuschents dalla Svizra. Perquei han ils corps da pumpiers organisau ell'entira Svizra ils 31 d'uost 2019 in gi ed ina notg dallas portas aviartas. Ils pumpiers da Glion ein era separticipai ed han aviert las portas per la populaziun.

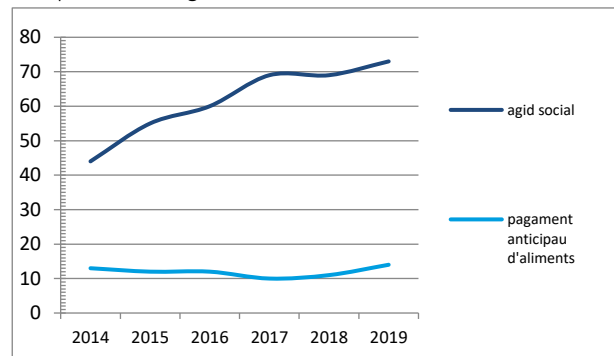
Vehichels dils pumpiers.

Agid social

Dapi il 2014 ein ils cass socials en vischnaunca s'augmentai constantamein. Il 2019 ein ins s'occupaus cun 14 cass da pagamenti anticipai d'aliments e cun 73 cass d'agid social finanziel. Ils sclariments, per expmel tier ils instituts d'assicuranzas

socialas, drovan adina dapli temps ed ils singuls cass daventan adina pli complexs.

Svilup dils cass d'agid social 2014 tochen 2019:

Santeri e fatgs da sepultura

Ils registers dils 14 santeris sin igl intsches communal dad Ilanz/Glion (senza santeri dalla claustra da Glion) ein tochen ussa stai per gronda part avon maun mo sin pupi. Per singuls santeris han ins anflau insumma neginas datas. Corrispondentamein difficila era l'administraziun ni la tschercha da defunctas e defuncts per incumbensa dils confamigliars. Perquei han ins endatau da niev tut las datas igl onn 2019. Sin igl entir intsches communal han ins endatau varga 1'000 defunctas e defuncts e las personas da contact respectivas en in register digital.

La pasch da fossa per sutteradas importa silmeins 20 onns. Quella vegn buca prolungida suenter ina cremaziun posteriura. La vischnaunca fixescha a temps indicau la dissoluziun e rumida dalla retscha ni dalla part da santeri corrispondenta. Igl onn da rapport ein differentas fossas vegnidas dissolidas. Tenor la pratica vertenta vegnan las fossas dissolidas suenter ver 25 tochen 30 onns e per gronda part sin giavisch dils survivents. Savens vivan quels buca pli ella regiun ni san buca pli tgirar la fossa per motivs da vegliadetgna.

Cultura e temps liber

50 onns bogn aviert

Igl onn 2019 ei staus in onn special per il bogn aviert. Pertgei avon precis 50 onns ei l'associaziun per il bogn aviert Fontanivas vegnida fundada. Igl onn 2009 ha ella surdau il menaschi e la proprietad al marcau da Glion. Per la stagiun da giubileum ha il guardiabogn Aziz Cheikh planisau in'atracziun apartia. Aschia ei il bogn aviert staus igl

1. d'uost il liug per la fiasta naziunala ufficala dalla vischnaunca. Claudia Käch, ch'ei dapi la fin dil 2018 CEO dil Spital regional Surselva, ha fatg il plaid festiv. La buna participaziun da habitontas e habitonts e da hosps ha fatg grond plascher als organisaturs. Ils resuns dalla populaziun ein stai positivs. Il team dil bogn aviert e dall'ustria ha survegniu sustegn efficaci dall'uniun da dunnas da Glion. La fin d'jamna dils 3 e 4 d'uost ha il team dil bogn aviert organisau numerusas attracziuns per il giubileum.

Il bogn aviert agl ur dil Paradieswäldli pascheivel ha era carmalau la stad 2019 biars hosps da lunsch e da manavel ed envidau ad in refrestg. Da fins d'jamna sulegrivas han tochen 900 persunas visitau il bogn aviert dad Ilanz/Glion, d'in pèr dis da grond traffic schizun varga 1'000 persunas.

La sera avon igl 1. d'uost han la presidenta communal Carmelia Maissen e l'oratura Claudia Käch, CEO dil Spital regional Surselva, visitau la fiasta naziunala da Siat che la giuventetgna da Siat ha organisau.

«Reuniun. einander begegnen | gemeinsam feiern»

La fin d'jamna dils 21 e 22 da zercladur 2019 han las festivitads da «Reuniun. einander begegnen | gemeinsam feiern» giu liug sco finiziun dil giubileum refo500. Entschiet han las festivitads il vengergis cun ina gronda fiasta da scola. Ils singuls loghens da scola han visitau in l'auter durant il di. La sera ha in act festiv giu liug sin il plaz da scola a Glion. Quei di ei il brat dils affons, dils geniturs e lur culturas staus el center per render visiblas las fassetas da nossa scola. Ver 500 affons cun lur geniturs e ver 80 persunas d'instrucziun han participau.

La sonda, ils 22 da zercladur 2019, ha ina fiasta populara variada giu liug. Igl avonmiezdi ei vegniu purschiu in program d'affons e guids tras la Casa Cumin. El World-Café han ins discutau la posiziun dil romontsch ella regiun ed en vischnaunca. Il

plaid festiv durant igl act uffical ha il cusseglier guvernativ dr. Jon Domenic Parolini tenuu. Il gentar ei vegnius offerius ellas localitads dil museum regional.

Il suentermiezdi ein las fracziuns sepresentadas sin il St. Margarethenplatz. Plinavon ha l'Anna Catrina AG organisau guids tras il marcau vegl en edifecis historics. La sera ein las festivitads ed aschia era il project refo500 i a fin cun star pacificamein da cumpignia.

Gis europeics dil patrimoni 2019

Sut il motto «Farben – Couleurs – Colori – Colours» ha la Svizra participau la fin d'jamna dils 14 e 15 da settember 2019 als Gis europeics dil patrimoni e quei per la 26avla ga. Il cantun Grischun ha tscharniu sco liug d'occurrentza il marcau vegl da Glion e siu contuorn. El marcau vegl anflan ins dapertut colurs: fatschadas coloradas, sgrafits leghers e gagls ni era decoraziuns en differentas nianzas. Las possessuras ed ils possessurs dad immobilias historicas a Glion han dau envesta ellas historias ed els locals da lur casas. Ultra da numerus guids davart la historia e la cultura da baghegiar han ins era saviu far in gir tras il vitg cun in auto da posta oldtimer ed admirar entgens maletgs locals impurtonts dalla vischnaunca.

Niev liug per ludoteca e termagliera

Localitads dil rudi d'affons a Glion.

Dapi la stad 2019 han la ludoteca e la termagliera a Glion in niv dacasa gest ina sper l'autra. Ils locals dad omisduas organizaziuns che vegnan menadas dad uniuns privatas eran avon buc optimals.

Il niv liug enamiez il marcau vegl porscha stanzas attractivas e claras per ils affons che portan veta el

Städtli. In'ulteriura plivalur per las utilisadras ed ils utilisaders, denton era per las uniuns purtadras sezzas, ei la vischinonza spaziala dallas duas instituziuns. Il patrun casa ha purschiu per la midada las premissas cun ina renovaziun migeivla, la vischnaunca la segirtad finanziaria cun ina garanzia da deficit.

Niev local da giuventetgna egl anteriur implont d'oxigen

Dapi igl atun han era ils giuvenils in niev dacasa. Ils davos onns havevan ins affittau il local da giuventetgna egl edifices dalla Swisscom ella Via S. Clau Sut. Las stanzas eran memia pintgas per ils numeros giuvenils ed ei muncava spazi exterior segir ed attractiv. Egl anteriur implont d'oxigen ella Via Santeri ha il local da giuventetgna anflau ina buna alternativa. Era sch'il liug ei buca pli aschi centrals, porscha el bia dapli plaz, libertads e spazi formativ.

2019 ei la fasa da pilot da dus onns lavur da giuventetgna che la vischnaunca dad Ilanz/Glion e la vischnaunca Lumnezia han purtau ensemen ida a fin cun in'evaluaziun dallas experientschas. Sin fundament dad in'emprema survesta dalla situaziun san ins far in facit positiv e las duas vischnauncas han renovau la cunvegna da prestaziun communabla, per che las scolaras ed ils scolars dil scalem superieur dallas duas vischnauncas hagian era el futur in agen liug per passentar il temps liber.

Svilup communal

Svilup dil center da Glion

Ensemen cun l'Uniun da commerci e mistregn Glion e contuorn e cun la Surselva Tourismus AG ha la vischnaunca lantschau 2019 in project per il svilup dil center da Glion. Il project che la nova politica regiunala ha promoviu vul preparar il cen-

ter per il futur e quei cun in proceder cooperativ che include acturs dil center e la vesta d'experts externs. Ils 30 da mars 2019 ha giu liug a Sevgein in workshop cun 30 acturs dil center: detaglists, proprietaris da terren, personas activas sin il camp cultural, gastronomas ed auters utilisaders e formatur.

Tochen igl atun han ins concretisau las ideas a projects che vegnan ussa sviluppai vinavon. Il medem mument han ins lantschau ina meisa rodonda dil center, nua che acturs interessai vegnan a sebrattar regularmein davart il tema. Emprems resultats veseivels en connex cun ils temas Rein, experientscha da cumpra, spazi public ein da spitzgar 2020.

Renovaziun intschess dalla staziun da Glion

Ils 22 da zercladur 2019 han ins saviu festivar alla staziun da Glion in tiern impurtont – l'inauguraziun dall'infrastructura da viafier renovada dil tuttafatg cun il niev implont da perruns ed il sutpassadi per personas. Ussa ha era Glion ina staziun segira che corrispunda als basegns da mintgin, cunzun era a quels da personas cun impediments. Las lavurs cuntinueschan denton. Per las ulterieras parts dalla renovaziun ha igl onn 2019 muntau cunzun bia lavur da planisaziun e da preparaziun. Ins ha elavurau las basas per la concorrenza da projects per la nova surbaghegiada digl areal dalla Viafier retica. Ella concepziun dallas circumstanzias per il contuorn cun il plaz dalla staziun futur sco areal da pedunzs, cun il niev plaz d'autos da posta egl ost ed il niev indrez da P+R da vart da Pendas ei era la vischnaunca stada involvida fetg. Medemamein ella discussiun dalla Regiun Surselva da dislocar il Center da formaziun Surselva alla nova staziun. Plinavon han ins fatg avanzar l'adaptaziun dalla planisaziun locala necessaria per la realisaziun sco era la planisaziun dalla nova via d'avertura per liung dil Glogn.

Fracziun Pigniu.

Scola

Els tschun loghens da scola Castrisch/Sevgein, Duvin, Glion, Rueun e Ruschein han las 511 scolaras e scolars e las 78 personas d'instrucziun e la direcziun dalla scola contribuìu alla tempra dalla scola dad Ilanz/Glion ed il medem mument era alla veta dil vitg. Scolas vegnan savens era consideradas sco reproducziun cumprimida dalla societad. Aschia ei ina «buna scola» era in «bien attestat» per la societad respectivamein per nosa vischnaunca. En quei senn savein nus mirar anavos sin in «onn da giubileum 2019» gartegiau ed instructiv.

La fetg buna collaboraziun dalla direcziun dalla scola strategica ed operativa igl onn 2019 selai descriver il meglier a maun dils suandonts eveniments:

Fusiun dil scalem superiu

Il scalem superiu da Rueun ha registrau ils davos onns ina digren da scolaras e scolars drastica. Aschia havessen mo pli ver 10 scolaras e scolars visitau il scalem superiu a Rueun igl onn da scola 2019/20 – suenter la partenza dallas scolaras e dils scolars dil scalem superiu dad Andiast e da Vuorz e suenter las partenzas usitadas en scolas

cuntinuontas – quei ch'ei per bia sut il diember minimal da 17 scolaras e scolars prescret dil cantun. Aschia han ins decidu d'integrar il scalem superiu da Rueun el scalem superiu da Glion. Las localitads vacantas dalla casa da scola pli nova ha la scola primara da Rueun saviu surprender. L'acziun da bardigliada la davosa jamna da scola ei stada ina sfida organisatoria, cun quei che treis casas da scola ein stadas pertuccadas il medem mument a Rueun ed a Glion. Cun grond engaschi da tut las scolaras e da tut ils scolars pertuccai sco era da lur personas d'instrucziun ed il sustegn efficient dils luvriers communal ei la bardigliada denton gartegiada senza incaps. El decuors dallas empremas jamnas da scola dil niev onn da scola ein las scolaras ed ils scolars sco era las scolastas ed ils scolasts sevivi en bein a Glion.

Giubileum da 10 onns dalla scola da talents e dalla scola bilingua

La scola da talents Surselva ha festivau igl onn 2019 siu giubileum da 10 onns. Cura ch'ins ha fundau ella igl onn 2009 era la scola da talents lunsch ordavon a siu temps cun introducir in trenaument polisportiv complementar ed in clar concept pedagogic. Il spért da pionier dallas personas responsablas ei semantenus tut quels onns, ins ha sviluppuau incuntin instrucziun e structura. Era las annunzias novas reflecteschan il success dalla

scola, pertgei per igl onn da scola 2019/20 han entginas scholaras ed entigns scholars stui vegnir refusai – malgrad in examen d'admissiun reussiu. Ils plazz alla scola da talents ein buca mo fetg dumandai dils talents dalla Surselva, mobein atrain era giuvenils d'autras regions dil Grischun.

Era la scola bilingua ha astgau festivar igl onn 2019 sco part dalla scola dad Ilanz/Glion il giubileum da 10 onns ed era ella sa mirar anavos sin ina fasa iniciala gartegiada cun in diember da scholars ed in interess adina pli grond. Sin giavisch dalla popula-ziun eis ella vegnida iniziada igl onn 2006 e reali-sada cun in concept d'instrucziun immersiv (50 % romontsch, 50 % tudestg) parallelamein cun la partiziun tudestga dalla scola primara a Glion dalla 1.–6. classa. Igl onn vargau han ins surluvrau il concept sunter in'evaluaziun interna ed extendiu quel sin tut las classas. La scola bilingua ei secum-provada fetg bein per la fracziun da Glion ed ei in clar confess dalla scola per nosa vischnaunca bilingua, perquei ch'ella possibilitescha era a scolaras e scholars tudestgs e dad auters lungatgs igl access al lungatg ed alla cultura romontscha.

Evaluaziun externa ed interna

La primavera 2019 ha igl inspectorat da scola eva-luau il scalem superiuor dalla scola dad Ilanz/Glion ed ha valetau quel a maun da datas trianguladas sco buns tochen fetg buns. Ils rapports detagliai digl inspectorat da scola ein publicai senza mida-das sin la website dalla scola. Tochen alla proxima evaluaziun ei la direcziun dalla scola sedecidida per duas dallas mesiras proponidas per segirar ed amplificar la qualitat, numnadamein «refleziun dall'instrucziun» e «feedback sistematic». Quellas mesiras vegnan realisadas cun agid da per-fecziunaments interns e d'inputs externs.

Il concept da qualitat dalla scola dad Ilanz/Glion prevesa, ultra dallas evaluaziuns digl inspectorat da scola fatgas egl entir cantun, in'evaluaziun in-terna supplementara che dilucidescha mintg'onn ed alternontamein ils secturs «organisaziun», «in-strucziun» e «collaboraziun». Igl onn 2019 han ins evaluau la collaboraziun cun agid d'analisis da potenzial personalas che accentueschan las fer-mezias individualas dallas personas d'instrucziun e che promovon la collaboraziun cun avischinaziuns orientadas alla sligiaziun. Era las «cuminonzas d'emprender» instituzionalisadas gidan a collabo-rar a moda constructiva, quei che vegn dabien la

finala alla qualitat dall'instrucziun ed aschia a tut nossas scholaras ed a tut nos scholars.

Reuniun. einander begegnen | gemeinsam feiern

En connex cun il giubielum da 500 onns dalla re-formaziun han ins organisau ils onns 2016 tochen 2019 differentas occurrenz. La finiziun culmi-nonta ein las festivitads dalla fin d'jamna dils 21 e 22 da zercladur 2019 stadas, allas qualas era la scola ha participau.

Vendergis, ils 21 da zercladur han ins realisau en tut ils tschun loghens da scola in gi da project communabel e quei naven dalla scoletta tochen al scalem superiuor. Las scholaras ed ils scholars primars da Glion ein stai quei gi sin viseta ellas fracziuns. Las scholaras ed ils scholars dil scalem superiuor han preparau posts supplementars per la fiasta che han giu in stretg connex cun la vischnaunca, ses usits e sias tradiziuns. Aschia han ins per exempel survegniu in'envesta digl inschign dils slonders, dall'anteriura brassaria ni era dil mistregn dil ta-gliacrappa. La finiziun culminonta dil gi fetg inte-ressant ed instructiv ha fatg igl act da fiasta cun ina fiera, nua che geniturs da nossas scholaras e da nos scholars han presentau numerus usits, mistre-gns e delicatessas da differentas culturas. Sco finiziun ed engraziament han ils 500 affons cantau ensemen cun tut las personas d'instrucziun il song da scola cumponius aposta per quella occurrenza per tut ils parents, enconuscents ed ils hosps envidiai. La «REUNIUN» ei stada in eveniment communabel impressiunont che tut ils participai vegnan a tener en buna memoria.

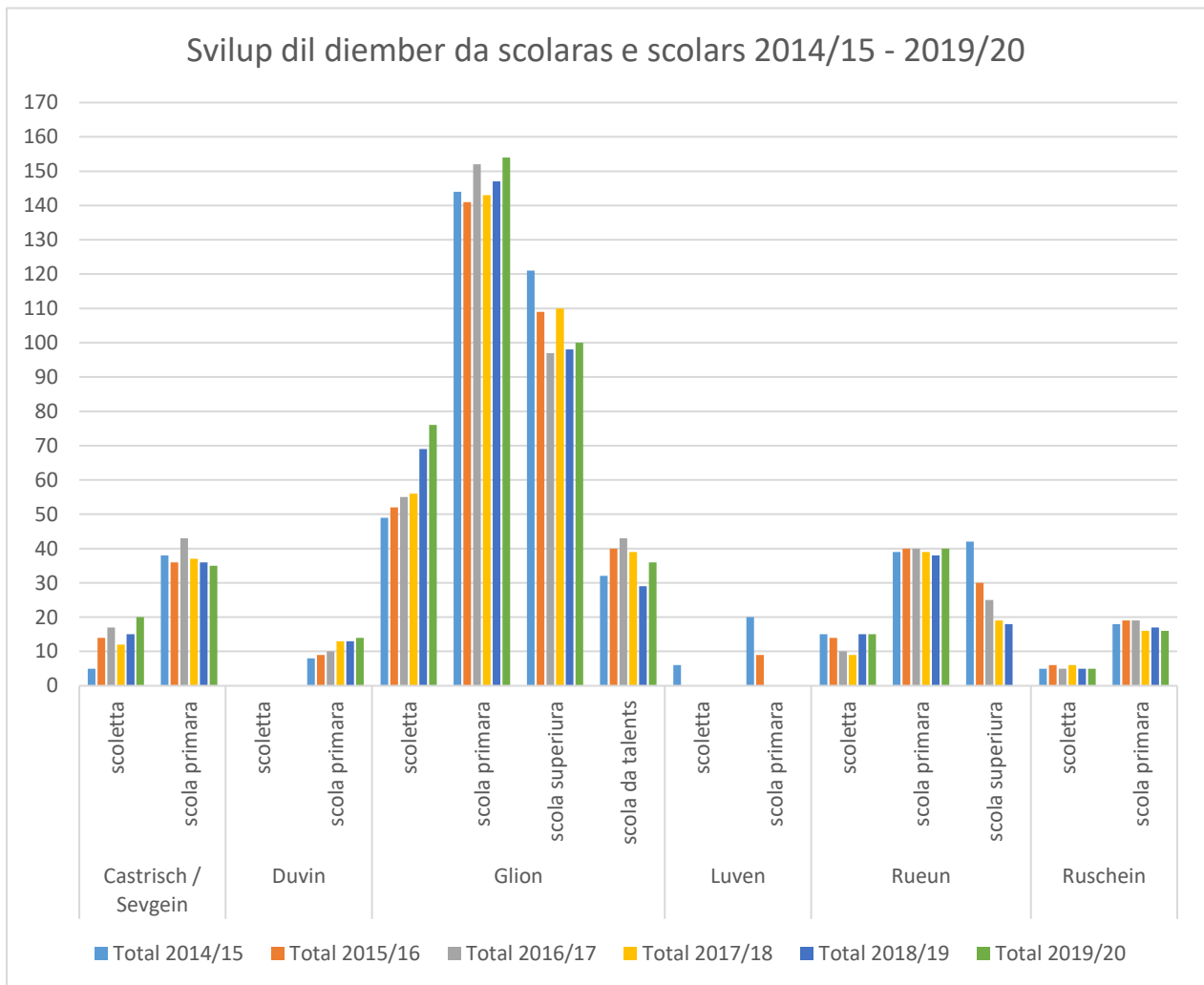
Il scolast Thomas Cathomen intunescha sin tribuna il song da scola ensemen cun 500 scholaras e scholars.

L'enumeraziun dils eveniments ils pli impurtants dalla scola dad Ilanz/Glion durant igl onn 2019 muossa con bein che la collaboraziun enteifer la scola dad Ilanz/Glion, denton era cun partenaris externs, funcziunescha.

Nus selegrein da prender per mauns e da realisar sin nivel strategic ed operativ la sfidas e las finamiras futuras ensemen cun la populaziun, per ch'ils onns da scola instructivs stettien en buna memoria a tut ils affons.

En quei senn vul la direenziun dalla scola engraziar cordialmein per la fetg buna collaboraziun a tut las persunas d'instrucziun ed a tut las collaboraturas ed a tut ils collaboraturs dalla vischnaunca sco era als gremis politics e tut nossas gruppas en mira e gruppas participadas per igl engaschi en favur da nossas scolaras e da noss scolars.

*Annalisa Cathomas e Michal Hohli
per la direenziun da scola dalla vischnaunca
dad Ilanz/Glion*

Fracziun Rueun.

Svilup dil territori

Revisiun totala dalla planisaziun locala

Igl onn 2019 ha la secunda exposiziun da cooperaziun dalla revisiun totala dalla planisaziun locala cun ver 30 inoltraziuns giu liug. Quei project complex pretenda dallas autoritads e da tut ils participai in grond engaschi e bia pazienza. Cun unificar la lescha da baghegiar fan ins ella revisiun dalla planisaziun locala currenta in grond pass per optimar la procedura da damondas da baghegiar. La nova lescha da baghegiar che sebase sin il model cantunal d'ina lescha da baghegiar vegn a remplazzar las 13 leschas da baghegiar dallas fracziuns oz vertentas e per part fetg veglias. Aschia han ils planisaturs a disposiziun ina basa legala actuala.

La proxima fasa (fasa V) dalla revisiun cumpeggia l'elavuraziun d'in model directiv territorial communal. Quel duei sclarir nua e co la vischnaunca astga e duei sesviluppar el futur. Cun quellas lavurs da planisaziun han ins entschiet igl atun 2019. Tochen igl atun 2020 vul ins presentar las empremas enconuschientschas alla populaziun.

Quei model directiv communal territorial surve-scha lu ella proxima fasa dalla revisiun dalla planisaziun lcoala (fasa VI) sco basa per decider co e nua che terren da baghegiar sto vegnir dezonaus.

La revisiun vegn probablamein a succeder naven digl onn 2021. Pér lu astga la zona da planisaziun vegnir annullada.

Zona da mistregn Crappa Grossa

Sin igl intsches da mistregn a Crappa Grossa planisescha igl interprendider Andreas Mehli in'ovra electrica da biomassa cun in implont da pelletar. En quei implont duei lenna restonta indigena (negins rumians ni lenn vegl) vegnir elavurada a pellets. La calira resultonta vegn duvrada completa-mein per schigentar las zenslas lenna. Igl implont producescha energia ord lenna ed alimentescha aschia la reit cun electricitad.

L'exposiziun da cooperaziun ha giu liug igl atun, il parlament tracta ella per mauns dalla votaziun all'urna igl onn 2020.

Zona da mistregn S. Clau, Rueun

La scrivaria Spescha SA vul engrondir siu menaschi ella zona da mistregn S. Clau a Rueun. Ins drova ulteriuras surfatschas da deposit. Ella zona existenta san ins buca metter a disposiziun quellas. Sin fundament da quei basegns cumprovau han ins instradau la revisiun parziala dalla zona da mistregn. L'exposiziun da cooperaziun vegn ad haver liug igl onn 2020.

Zona da zavarar material Salavras, Rueun

La firma Montalta Transport + Kies AG meina a Salavras in'ovra da gera ed in liug per rimnar materias da valor. La surfatscha dalla zona existenta da rimnar e zavarar il material satisfa buca pli als basegns. Cun quei che entginas surfatschas da deposit stattan buca pli a disposiziun el futur el sector dalla deponia regionala a Rueun, sto la firma Montalta encurir alternativas. Sin fundament da quei basegns han ins instradau ina revisiun parziala dalla zona corrispundenta a Salavras. L'exposiziun da cooperaziun vegn ad haver liug la stad 2020.

Construcziun aulta

Actividad da baghegiar en general

L'actividad da baghegiar ei vinavon aulta igl onn da rapport. Aschia han ins entschiet cun la construcziun da projects gronds sco la residenza d'attempai St. Joseph (61 habitaziuns) e dalla casa da pliras famiglias Obschtgarta (18 habitaziuns) ed ins ha concediu las lubientschas da baghegiar per igl alzament digl anteriur edifices dil Coop (13 alzadas)

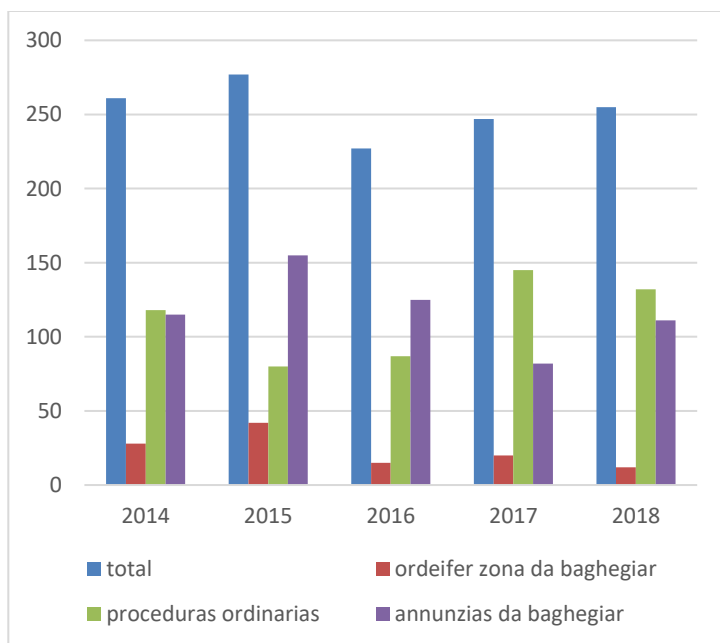
e la midada d'utilisaziun dalla veglia scola da soras (16 habitaziuns). Quels gronds projects portan en total 108 novas habitaziuns sin fiera. Ina gronda part dad ellas vegn commercialisada specificamein sco habitaziuns adattadas per la vegliadetgna. Il basegns da habitar ella vegliadetgna datier dil center ei buca sesminuis e vegn a motivar ulteriurs investurs da s'engaschar en quei segment dil marcau.

Gia dapi in onn ei la decisiun da construcziun da la surbaghegiada Sontga Clau Sura cun ulteriuras 26 habitaziuns pendentia tier la dertgira administrativa. La procedura duess denton vegnir terminada el decuors digl onn 2020.

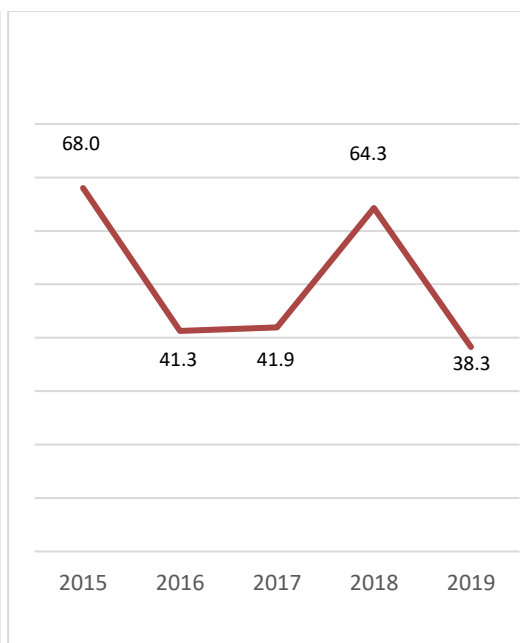
Diember d'edificis concedi:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
CIF novas	2	8	0	8	6	1
CPF novas	2	2	2	5	6	4
Edificis gronds	5	6	6	1	3	3

Igl onn rapportau han ins fatg diever dalla cussegliaziun da formaziun tier 16 projects. Tut en tut han il maletg dil vitg sco era ils project sco tals profitau dalla cussegliaziun da formaziun.

Diember damondas da baghegiar.

Cuosts totals da construcziun en mil. francs svizzers.

Immobilias communalas

Manteniment dalla construcziun e dil menaschi dad immobilias communalas

Per planisar a liunga vosta il manteniment dalla valur e sco basa per la planisaziun dalla strategia ston ins registrar sistematicamein il stadi, l'utilisaziun/il basegn ed il potenzial da tut las immobilias communalas.

Per quei motiv elavuran ins ina strategia d'immobilias per las immobilias communalas. Ensemen cun planisaders da BHP – Brugger und Partner AG e da Metron AG elavura la partiziun infrastruttura in concept detagliau.

Investiziuns da manteniment

El rom dil credit da budget concediu han ins fatg las lavurs da manteniment urgentamein necessarias vid las immobilias. La nova suosta per vehichels sper il luvratori forestal a Rueun han ins terminau igl atun.

La planisaziun e la submissiun per sanar las ustonzas dils stans da tir han entschiet. Quella sanaziun da structuradas veglias vegn a cuzzar plirs onns.

Tegia d'alp Cugn, Pitasch.

Per cultivar las alps durant las alpegiaziuns ston ins reparar diversas tegias da pasturs el decuors dils proxims onns. Quei pretenda ina planisaziun intensiva.

Fatgs da contracts el sector d'immobilias

Sco gia ils onns precedents ei il pensum principal dall'administraziun d'immobilias da repassar e da estructurar il deposit da contracts. Nua ch'igl ei stau pusseivel han ins liquidau pendenzas e dismiss deposits vegls. En special han ins cuntinuu a deponer tut ils contracts en ordinaturs specifics digitalis e fisics.

Mintgamai ina casa d'ina famiglia a Luven ed a Glion/Strada sco era ina camona han ins saviu alienar dalla facultad finanziaria dalla vischnaunca. L'affittaziun da differentas localitads en anteriuras casas dalla vischnaunca, scolas sco era parcadis absorbeschan ina gronda part dallas resursas. Ella casa da scola a Luven han ins saviu piazzar la scola da judo da Glion. Aschia dattan activitads sportivas ed affons puspei veta alla casa da scola.

Dapi il december 2019 porscha l'Uniun Fortezia Trin visetas guidadas tras igl anteriur implont d'oxigen militar a Glion a gruppas interessadas. El medem edifeci sesanfla dapi igl uost 2019 il niev liug da sentupada per giuvenils.

Casa da scola veglia a Rueun, nova casa da cultura

El plaun sutteran dall'antieriura casa da scola a Rueun ha la musicista Corin Curschellas, che ha affittau la casa dapi il settember 2019, dau nova veta all'antieriura sala. Ella lai puspei splendorar il lcoal e proscha alla populaziun regularmeins occurrenz culturalas.

Casa da scola veglia a Rueun.

L'Uniun Sportiva Rueun ha retratg las anteriuras stanzas da scola el plaunterren il december 2019. Quellas localitads vegnan nezegiadas sco local d'uniun e per las preparativas per ils giugs da bal-lapei.

Naven dil zercladur 2020 fa igl archiv cultural Gruob e contuorn midada cun sias collecziuns dil vegl Volg a Rueun ell'emprema alzada dalla casa da scola veglia.

Fracziun Luven.

Construcziun bassa

Igl uffeci da construcziun bassa ei responsabels per planisar, renovar e mantener l'infrastructura communal. La reit da vias extendida pretenda ina vasta planisaziun per saver mantener, sanar e salvar la valor dils implonts. Il medem vala per ils implonts dil provediment d'aua e dalla dismesa d'aua piarsa. En collaboraziun cun il menader dils menaschis technics planiseschan e realiseschan ins numerus projects pigns sin igl entir intsches communal. Per projects da construcziun pli gronds incumbenseschan ins biros da planisaziun specialisai.

Vias da meglieraziun

Ins ha saviu terminar 2019 las meglieraziuns da Schnaus e da Pigniu. A Ruschein han ins realisau l'emprema etappa pli gronda dalla via d'alp (via da transport nr. 14b, Alp da Ruschein).

Projects pigns

Igl onn 2019 han ins realisau numerus projects da construcziun bassa pigns. Igl uffeci da construcziun ha planisau e fatg la direcziun da construcziun locala:

- san. scarps ella cuvrada a Glion, Ruschein e Ladir
- lavurs da cuvrada Cava Bletg, Luven
- lavurs da cuvrada via da transport, Ladir
- tablas da via novas e remplazzar veglias, Glion
- restauraziun tumbins da contr., sort 3, Castrisch
- staziun da cargar per e-bikes, Glion
- novas plantas sin il plaz fier, Glion
- project d'illuminaziun dallas vias Via dalla Posta e Via dalla Staziun, Glion
- nova illuminaziun e sanaziun dalla balustrada punt dil Rein Anterior, Glion

Projects gronds

Era intgins projects da construcziun gronds han ins entschiet ni realisau igl onn 2019:

- sanaziun Via la Lutta e Via Quinlcas, 2. etappa, Glion
- senda Grüneck – Strada, Glion
- sanaziun dalla canalisaziun, Castrisch
- provediment d'aua Luven, lingias da provediment Radeins e Raduns, 1. etappa
- lavurs da cuvrada Via dalla Posta e Via dalla Staziun, Glion
- san. svidera da fons dil bogn aviert, 1. etappa

Ovras communalas

Manteniment da vias e sendas

Las lavurs da manteniment per la gronda reit da vias ein ina sfida per ils luvriers communalas. Ils mieds existents ston vegnir impundi aschi efficientamein sco pusseivel, per che las vias restien en in bien stadi.

Igl unviern 2018/19 ha ei dau bia neiv. La vischnaunca sesprova da rumir aschi spert sco pusseivel las vias, ils passapeis e las sendas. Quella in-

cumbensa han ils luvriers communalas saviu ademplir ensemen cun las firmas participadas per cumpleina cuntentientscha dils utilisaders en ina pli-part dils cass.

Era las sendas da viandar mantegnan ils luvriers communalas. Ins ha montau novas tablas d'orientaziun e signalisau da niev las sendas da viandar ellas fracziuns da Castrisch e da Riein. Sin il tschancun Darpagaus tochen Val d'Arschella sper Rueun han ins saviu terminar las lavurs da sanaziun.

Fracziun Schnaus.

Dismessa e deponias da rumien verd

A Rueun han ins installau e priu en funcziun dus containers sutterrains (sistem moloc). Ulteriurs loghens da rimnada cun molocs a Castrisch ed a Siat ein planisaziun e vegnan installai igl onn proxim.

La deponia da rumien verd ella Via Santeri a Glion han ins renovau la primavera 2019.

Provediment d'aua

La qualitat dall'aua dalla vischnaunca dad llanz/Glion sa vegnir indicada sco fetg buna. Per saver garantir vinavon la quantitat e la qualitat drova ei bia lavur e savida. Per il manteniment

regular e la tgira dils implonts ei responsabels il team dil provediment d'aua ensemen cun igl ugau-fontauna e ses collaboratur.

La stad han ins saviu entscheiver cun il grond project «sanaziun dil provediment d'aua Luven». Quel cumpeggia la sanaziun dallas fontaunas existentas, la substituziun dils conducts e dallas lingias da deflussiun sco era la construcziun nova d'in reservuar. Quei project grond vegn realisau en pliras etapas e cuoza tochen igl onn 2022.

Mintg'onni vegnan denton renovai tschancuns pli pigns e pli gronds dalla reit dil provediment d'aua sin igl entir intschess communal, igl onn 2019 per exempel il conduct enteifer la fracziun da Sevgein ed il sector Strada/Crappa Grossa a Glion.

Per saver garantir la rentabilitad e la segirtad da provediment dils implonts dil provediment d'aua era el futur ston ins investir cuntinuadamein. Quei pretenda ina planisaziun fundada. La vischnaunca elavura cun il biro d'inschigniers Cavigelli in project da provediment d'aua general (GWP). Cun las lavurs da planisaziun han ins entschiet gia avon in temps. La planisaziun generala ei aunc en elavuraziun e duess saver vegnir terminada per igl entir intschess communal tochen la fin 2020.

Dismessa dallas auas piarsas

La serenera pintga a Duvin, Pitasch, Riein e Pigniu funcziunescha tenor las prescripziuns e senza disturbis. Per la serenera Sablun a Rueun han ins renovau ils conducts d'aua. L'auter onn han ins planisau da renovar igl access. Igl entir implont vegn a vegnir renovaus proximamein.

Ella fracziun da Glion han ins derschentau las canals. Quellas lavurs vegnan fatgas tenor plan da derschentada ni tenor urgenza. Ins ha fatg protocols d'inventarisaziun davart il stadi da tumbins e da conducts. Quei ei in impurtont mied auxiliar per controllas futuras.

Uffeci forestal

Sin igl intschess dalla vischnaunca ein vegni tractai ni terminai igl onn 2019 ils suandonts projects cumplessivs reparatura ed avertura (SIE):

- Siat, Resgia: Muletg la Crusch
- Duvin, Cugn: sanaziun structura superiura / drenascha
- Duvin, Val da Plattas: preit cun pals ancras
- Pitasch, Cuolm Selvadi: chista da lenn
- Rueun, Val Gronda: preit cun pals ancras

La cultivaziun digl uaul secumpona sco suonda:

utilisaziun da lenna (vendita)	13'315 m ³
schau anavos el plantadi	<u>450 m³</u>
utilisaziun da lenna totala	13'765 m ³

L'utilisaziun sforzada munta a 1'530 m³ (plontas terradas dil vent e dalla neiv, pégnas attaccai dil bau-scorsa). Plinavon han ins tgrau e manteni uaul giuven e surfatscha ecologicamein preziosa sin ver 134 ha. Las surfatschas ecologicamein preziasas han ins tgrau per part era ensemen cun classas da scola dalla vischnaunca dad Ilanz/Glion e cun participonts dil Project en favur digl uaul da muntogna. Per realisar ils divers projects forestals han ins concediu 321 lubientschas da carrar.

Igl onn da rapport han ins stuiu cumprar gest dus vehichels. In pickup per la gruppa forestala han ins cumprau tenor plan e budget 2019. Quel ha remplazzau in auto affittau. In vehichel per ils treis bostgers han ins tochen ussa buca remplazzau suenter in defect da motor igl onn 2016. Per saver cuvierer il vast intschess communal tenor las obligaziuns legalas e dil menaschi sin il sector forestal ein vehichels corrispundents indispensabels. Tochen ussa han ils bostgers da revier per part stuiu far viadis cun igl auto privat. Per evitar quei el futur han ins cumprau in vehichel hibrid. La finanziaziun han ins saviu garantir grazia alla liberalisaziun da plirs deposits forestals pli vegls.

Uaul sur Rueun.